

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
z 25. januára 2018¹

Vec C-671/16

**Inter-Environnement Bruxelles ASBL,
Groupe d'Animation du Quartier Européen de la Ville de Bruxelles ASBL,
Association du Quartier Léopold ASBL,
Brusselse Raad voor het Leefmilieu ASBL,
Pierre Picard,
David Weytsman
proti
Région de Bruxelles-Capitale**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podala Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Životné prostredie – Smernica 2001/42/ES –
Posudzovanie účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie – Plány a programy –
Definícia – Regionálne urbanistické nariadenie zóny“

I. Úvod

1. Spoločný pojem „plány a programy“ má zásadný význam pre určenie rozsahu pôsobnosti smernice o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie² (ďalej len „smernica o SEP“, pričom SEP znamená strategické environmentálne posudzovanie). Súdny dvor síce nedávno spresnil výklad tohto pojmu³, avšak ako sa ukazuje aj vo veci Thybaut a i. (C-160/17), v ktorej dnes taktiež prezentujem návrhy, stále existujú otázky, ktoré si v tejto súvislosti vyžadujú odpoveď.

2. Predmetom tejto veci je regionálne urbanistické nariadenie zóny, ktoré obsahuje určité normy na prevedenie stavebných zámerov v Európskej štvrti v Bruseli. Toto konanie však využíva predovšetkým Belgicko na dosiahnutie vylúčenia uplatnenia smernice o SEP na všeobecné právne úpravy podobné zákonom.

¹ Jazyk prednesu: nemčina.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 (Ú. v. ES L 197, 2001, s. 30; Mim. vyd. 15/006, s. 157).

³ Rozsudok z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 49).

II. Právny rámec

A. Právo Únie

3. Ciele smernice o SEP vyplývajú predovšetkým z článku 1:

„Cieľom tejto smernice je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych úvah do prípravy a schvaľovania plánov a programov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja tým, že sa zabezpečí, v súlade s touto smernicou, vykonanie environmentálneho posudzovania určitých plánov a programov, ktoré majú pravdepodobne významné účinky na životné prostredie.“

4. Plány a programy sú definované v článku 2 písm. a) smernice o SEP:

„Na účely tejto smernice:

- a) ‚plány a programy‘ sú plány a programy vrátane tých, na ktorých financovaní sa podieľa Európske spoločenstvo, ako aj ich akékoľvek modifikácie,
- ktoré sú predmetom prípravy a/alebo schvaľovania úradom na štátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, alebo ktoré úrad pripravuje na schválenie prostredníctvom parlamentného alebo vládneho legislatívneho postupu a
 - ktoré vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy“.

5. V predmetnom prípade je osobitne dôležitá povinnosť vykonávať strategické environmentálne posudzovanie podľa článku 3 ods. 2 písm. a):

„S výhradou odseku 3 sa environmentálne posudzovanie vykonáva pre všetky plány a programy,

- a) ktoré sa pripravujú pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybárstvo, energetiku, priemysel, dopravu, odpadové hospodárstvo, vodné hospodárstvo, telekomunikácie, turistiku, plánovanie miest a vidieka alebo využívanie územia a ktoré stanovujú rámec pre súhlas budúceho rozvoja projektov uvedených v prílohách I a II k [smernici 2011/92/EÚ⁴]...“

B. Vnútroštátne právo

6. Články 88 a 89 Code bruxellois de l'aménagement du territoire (bruselský zákonník o územnom plánovaní) upravujú predmet a vydávanie urbanistických nariadení.

III. Skutkový stav a návrh na začatie prejudiciálneho konania

7. Návrh na začatie prejudiciálneho konania je založený na žalobe Inter-Environnement Bruxelles a i. proti nariadeniu vlády Regiónu Brusel-Hlavné mesto (Belgicko) z 12. decembra 2013 o schválení regionálneho urbanistického nariadenia zóny, ako aj obsahových náležitostí spisu týkajúceho sa žiadosti o urbanistické osvedčenia a povolenia pre oblasť Rue de la Loi a okolie.

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2011, s. 1), naposledy zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/52/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 124, 2014, s. 1).

8. Takzvané „zónové“ regionálne urbanistické nariadenia v podstate definujú predpisy aplikovateľné na zástavbu (výška, rozmery, stavebná čiara, stavebná plocha, zastrešenie, antény), na nezastavané plochy (minimálna rozloha, úprava) a na (verejné) otvorené plochy v určitej mestskej štvrti (zóne). Tieto predpisy nahrádzajú pre dotknutú štvrť všeobecné ustanovenia (základného) regionálneho urbanistického nariadenia.

9. Dňa 12. decembra 2013 prijala vláda predmetné napadnuté nariadenie.

10. V ten istý deň schválila vláda aj výnos o realizácii návrhu na určenie urbanistického usporiadania Rue de la Loi a jej okolia v Európskej štvrti prostredníctvom špeciálneho plánu funkčného využívania územia. Tento plán upravuje okrem iného účel využitia na bývanie, kancelárske priestory, obchody, ubytovacie zariadenia a komunálne a verejné zariadenia. Týka sa aj ciest, možností parkovania a prístupu do oblasti. Proti tomuto výnosu bola vznesená žaloba o neplatnosť, ktorá bola zamietnutá iným rozsudkom Conseil d'État (Štátna rada, Belgicko) zo dňa 14. decembra 2016.

11. Conseil d'État (Štátna rada) preto predkladá Súdnemu dvoru v predmetnom konaní nasledujúcu otázku:

Má sa článok 2 písm. a) smernice o SEP vykladať v tom zmysle, že pod pojem „plány a programy“ zahŕňa aj urbanistické nariadenie vydané regionálnym orgánom, ktoré:

- obsahuje kartografiu stanovujúcu rozsah svojej pôsobnosti, obmedzený na jedinú štvrť a vymedzujúci v rámci tohto rozsahu rozličné bloky, na ktoré sa uplatnia rozličné pravidlá, pokiaľ ide o umiestnenie a výšku stavieb,
- stanovuje tiež osobitné ustanovenia pre usporiadanie zón v okolí budov, ako aj presné indikácie o územnej pôsobnosti niektorých pravidiel, zohľadňujúcich ulice, kolmé línie na tieto ulice a vzdialenosti vzhľadom na stavebnú čiaru týchto ulíc,
- sleduje cieľ prestavby dotknutej mestskej štvrte a
- určuje pravidlá týkajúce sa obsahových náležitostí spisu týkajúceho sa žiadostí o urbanistické povolenia, ktoré podliehajú posúdeniu účinkov na životné prostredie v tejto štvrti?

12. Písomne sa vyjadrili Inter-Environnement Bruxelles a i., Belgické kráľovstvo, Česká republika, ako aj Európska komisia. S výnimkou Českej republiky sa títo účastníci, ako aj Dánske kráľovstvo, zúčastnili na pojednávaní 30. novembra 2017, ktorého predmetom bolo toto konanie, ako aj vec C-160/17 – Thybaut a i.

IV. Právne posúdenie

13. Conseil d'État (Štátna rada) by chcela zistiť, či sa predmetné napadnuté urbanistické nariadenie zóny má považovať za plán alebo program podľa článku 2 písm. a) smernice o SEP.

14. V tomto ohľade je potrebné najprv v krátkosti pristúpiť k „definícii“ pojmu plány a programy podľa článku 2 písm. a) smernice o SEP a následne k výkladu tohto pojmu Súdny dvorom. Na základe toho možno poskytnúť indície na účely posúdenia, či sa má predmetné napadnuté urbanistické nariadenie zóny považovať za plán alebo program, a napokon je potrebné zaoberať sa námietkami, ktoré proti judikatúre Súdneho dvora vznieslo predovšetkým Belgicko.

A. O článku 2 písm. a) smernice o SEP

15. Podľa článku 2 písm. a) smernice o SEP výraz „plány a programy“ znamená plány a programy, ako aj ich akékoľvek modifikácie, ktoré *po prvé* sú predmetom prípravy a/alebo schvaľovania orgánom na štátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni alebo ktoré orgán pripravuje na schválenie prostredníctvom parlamentného alebo vládneho legislatívneho postupu a *po druhé* vyžadujú ich legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy.

16. Žiadna z týchto podmienok nie je sporná. Urbanistické nariadenie bolo vydané regionálnym orgánom, konkrétne vládou Regiónu Brusel-Hlavné mesto. Pokiaľ ide o druhú podmienku, návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje síce žiadny odkaz na povinnosť vydať urbanistické nariadenie, postačuje však, ak je určité opatrenie upravené vnútroštátnymi legislatívnymi a regulatívnymi predpismi, ktoré určia orgány príslušné na ich prijatie, ako aj postup ich vypracovania.⁵ Články 88 a 89 Bruselského zákonníka o územnom plánovaní, ktoré sú uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, obsahujú obdobné ustanovenia o urbanistických nariadeniach.

17. Predmetné napadnuté urbanistické nariadenie preto spĺňa podmienky uvedené v článku 2 písm. a) smernice o SEP.

B. O výklade pojmu „plány a programy“ vo svetle rozsudku D'Oultremont

18. Štátnej rade nejde v skutočnosti o článok 2 písm. a) smernice o SEP, ale o to, či existujú ďalšie znaky relevantné pre otázku, či určité opatrenie ako predmetné napadnuté urbanistické nariadenie zóny je plánom alebo opatrením.

19. Východiskovým bodom na zodpovedanie tejto otázky je, že environmentálne posudzovanie, ako vyplýva z odôvodnenia 4 smernice o SEP, je dôležitým nástrojom na začlenenie environmentálnych hľadísk do prípravy a schvaľovania určitých plánov a programov.⁶ Rovnako vymedzenie pojmu „plány a programy“ vo vzťahu k iným opatreniam, ktoré nepatria do vecnej pôsobnosti smernice, sa musí vykonať z hľadiska hlavného cieľa uvedeného v článku 1, ktorým je vykonanie environmentálneho posudzovania určitých plánov a programov, ktoré majú pravdepodobne významné účinky na životné prostredie.⁷ Preto je so zreteľom na účel smernice, ktorý spočíva v zabezpečení vysokého stupňa ochrany životného prostredia, potrebné vykladať ustanovenia vymedzujúce jej rozsah pôsobnosti a najmä ustanovenia, ktoré definujú právne akty, na ktoré sa smernica vzťahuje, široko.⁸

20. Doterajšia judikatúra sa v podstate týkala plánov a programov, pre ktoré prichádzalo do úvahy environmentálne posudzovanie podľa článku 3 ods. 2 písm. a) smernice o SEP. Podľa nej sa environmentálne posudzovanie vykonáva pre všetky plány a programy, ktoré sa pripravujú pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybárstvo, energetiku, priemysel, dopravu, odpadové hospodárstvo, vodné

5 Rozsudok z 22. marca 2012, Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-567/10, EU:C:2012:159, bod 31).

6 Rozsudok z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 38).

7 Rozsudok z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 39).

8 Rozsudky z 22. marca 2012, Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-567/10, EU:C:2012:159, bod 37); z 10. septembra 2015, Dimos Kropias Attikis (C-473/14, EU:C:2015:582, bod 50), a z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 40).

hospodárstvo, telekomunikácie, turistiku, plánovanie miest a vidieka alebo využívanie územia a ktoré stanovujú rámec pre povoľovanie *projektov* uvedených v smernici o SEP. Okrem toho môže rámec pre povoľovanie projektov, na ktoré sa nevzťahuje smernica 2011/92/EÚ, vyžadovať environmentálne posudzovanie podľa článku 3 ods. 4⁹

21. Stanovenie rámca pre nasledujúce rozhodnutia je charakteristické pre opatrenia, ktoré sú súčasťou hierarchie predpisov. Dané normy sú pritom konkretizované o to viac, čím bližšie je konečné rozhodnutie v určitom prípade, napr. pri stavebnom povolení. Zároveň sú však prípadné možnosti pri rozhodnutiach v určitých prípadoch spravidla obmedzené opatreniami vyššieho stupňa, v prípade stavebného povolenia napríklad ustanoveniami o možnej zastavanosti alebo využití určitej plochy. V tomto hierarchicky usporiadanom modeli má smernica o SEP zabezpečiť, aby opatrenia, pri ktorých sa predpokladajú podstatné účinky na životné prostredie, boli prijaté až po posúdení týchto účinkov.¹⁰

22. V tejto súvislosti sa musí posudzovať rozhodnutie Súdneho dvora vo veci D'Oultremont: Podľa neho sa spoločný pojem „plány a programy“ vzťahuje „na každý akt...“, ktorý tým, že vymedzuje pravidlá a kontrolné postupy uplatniteľné v dotknutom odvetví, stanovuje významný súbor kritérií a pravidiel pre povoľovanie a vykonávanie jedného alebo viacerých projektov, ktoré by mohli mať významný vplyv na životné prostredie“¹¹.

23. Tento výklad spoločného pojmu „plány a programy“ v rozsudku D'Oultremont má na jednej strane zabezpečiť v hierarchii predpisov environmentálne posudzovanie noriem s významným účinkom na životné prostredie. Na druhej strane má ale aj v zmysle zásady *de minimis* zabrániť tomu, aby si izolované stanovenie jednotlivých kritérií alebo pravidiel vyžadovalo environmentálne posúdenie.

24. Dánsko preto zdôrazňuje, že významný súbor kritérií a pravidiel predpokladá veľký počet ustanovení, ktorým sa navyše musí dať určitá váha.

25. Nie som však presvedčená o *kvantitatívnom* prístupe, ktorý sa zameriava na počet ustanovení. Pretože Súdny dvor taktiež zdôraznil, že je potrebné zamedziť prípadným stratégiám na obchádzanie povinností uvedených v smernici o SEP, ktoré by mohli mať podobu roztrieštených opatrení, čím by sa znížil potrebný účinok tejto smernice.¹²

26. Konkretizácia kritéria „významného súboru“ by preto mala byť *kvalitatívne* zameraná na cieľ stanovený najmä v článku 1 smernice o SEP, a to podrobiť environmentálnemu posúdeniu plány a programy, ktoré by mohli mať významné účinky na životné prostredie.¹³

27. Definovanie kritérií a pravidiel na povoľovanie a realizovanie projektov, pri ktorých sa predpokladajú významné účinky na životné prostredie, je preto potrebné chápať ako významný súbor, a tým ako plán alebo program, ak účinky týchto projektov na životné prostredie vyplývajú práve z príslušných kritérií a pravidiel. Ak naopak definované kritériá a pravidlá nemôžu mať žiadne významné účinky na životné prostredie, nie je daný žiadny významný súbor, a tým ani plán alebo program.

9 Pre úplnosť by sa však malo pamätať na to, že existuje minimálne jedna ďalšia povinnosť environmentálneho posudzovania plánov a projektov, a to článok 3 ods. 2 písm. b) smernice o SEP, ktorý nie je závislý od rámca schvaľovania projektu. Podľa neho sa musia posúdiť plány a programy, ktoré podliehajú osobitnému posúdeniu podľa článku 6 ods. 3 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), ktoré sa vzťahuje len na časť vplyvov na životné prostredie.

10 Návrh smernice Rady o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie [KOM(96) 511 v konečnom znení, s. 6]. Pozri o tom moje návrhy v spojených veciach Terre wallonne a Inter-Environnement Wallonie (C-105/09 a C-110/09, EU:C:2010:120, body 31 a 32), ako aj z dnešného dňa vo veci Thybaut a i., (C-160/17, bod 37).

11 Rozsudok z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 49).

12 Rozsudok z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 48).

13 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. februára 2012, Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne (C-41/11, EU:C:2012:103, bod. 40); z 22. marca 2012, Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-567/10, EU:C:2012:159, bod 30), a z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 39).

28. Pri posudzovaní, či ide o plán alebo program v zmysle článku 2 písm. a) smernice o SEP je preto potrebné preskúmať, či ustanovenia príslušného opatrenia môžu mať prípadné významné účinky na životné prostredie.

C. O uplatnení kritérií pre „plány a programy“

29. Vo veci samej prislúcha Conseil d'État (Štátna rada) posúdiť, či napadnuté urbanistické nariadenie zóny spĺňa práve zadefinované kritériá.

30. Pri tomto posúdení by malo byť podstatné, že podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania zahŕňa urbanistické nariadenie zóny najmä pravidlá týkajúce sa umiestnenia a výšky stavieb a osobitné ustanovenia týkajúce sa usporiadania zón v okolí budov a celkovo má za cieľ prestavbu dotknutej mestskej štvrte. Podľa toho, ako boli tieto kritériá a pravidlá definované, môžu mať významné účinky na mestské životné prostredie, napríklad na lokálnu klímu a biodiverzitu.

31. Naproti tomu nie je na prvý pohľad zrejmé, do akej miery môžu mať pravidlá pre obsahové náležitosti spisu týkajúceho sa žiadostí o urbanistické povolenia, ktoré podliehajú posúdeniu účinkov na životné prostredie v tejto štvrti, účinky na životné prostredie.

D. O námietkach Belgicka

32. Belgicko však namieta, že napadnuté urbanistické nariadenie zóny nemôže byť „plánom alebo programom“ jednoducho preto, lebo ide o všeobecnú právnu úpravu zákonnej povahy.

33. V skutočnosti nie je možné vylúčiť, že ani zákon navrhnutý vládou členského štátu, ktorý prijme parlament, nebude spĺňať všetky predpoklady stanovené v článku 2 písm. a) smernice o SEP. Lebo aj zákon je upravený vnútroštátnymi predpismi, a to v príslušnej ústave, ktorá určuje príslušné „orgány“ a postup vypracovania.

34. Je však potrebné pripomenúť, že Súdny dvor právom odmietol ako kategorické vylúčenie legislatívnych opatrení z pojmu „plány a programy“, tak aj analógiu s kategóriami Aarhuského dohovoru¹⁴ ako aj Kyjevského protokolu¹⁵. Na jednej strane legislatívne opatrenia sú výslovne súčasťou definície uvedenej v článku 2 písm. a) prvej zarážke smernice o SEP¹⁶ a na strane druhej sa smernica o SEP odlišuje od Aarhuského dohovoru a Kyjevského protokolu v rozsahu, v akom táto smernica neobsahuje práve osobitné ustanovenia týkajúce sa politik a všeobecných právnych úprav, ktoré je potrebné vymedziť vo vzťahu k „plánom a programom“.¹⁷

35. Nepresvedčí ani pokus Belgicka o výrazné zúženie definície pojmu „plány a programy“ oproti rozsudku vo veci D'Oultremont.

36. V konečnom dôsledku by Belgicko chcelo primárne zahrnúť konkrétne administratívne programy, ktorými si orgány stanovujú konkrétne ciele, definujú prostriedky, ktoré sa majú použiť a časový rámec.

14 Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, z roku 1998 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 4), prijatý rozhodnutím Rady zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 1).

15 Protokol z roku 2003 o strategickom environmentálnom hodnotení k Dohovoru EHK OSN z Espoo z roku 1991 o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho hranice (Ú. v. EÚ L 308, 2008, s. 35), prijatý rozhodnutím Rady 2008/871/ES z 20. októbra 2008 (Ú. v. EÚ L 308, 2008, s. 33).

16 Rozsudky zo 17. júna 2010, Terre wallonne a Inter-Environnement Wallonie (C-105/09 a C-110/09, EU:C:2010:355, bod 47), a z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 52).

17 Rozsudok z 27. októbra 2016, D'Oultremont a i. (C-290/15, EU:C:2016:816, bod 53).

37. Naproti tomu je potrebné uviesť, že pojem „plány a programy“ neobsahujú len programy, ale aj plány. Tie môžu byť nanajvýš nepriamo integrované do programového prístupu Belgicka, keďže spravidla nemajú riadiť len konanie orgánov, ale predovšetkým, aj keď nepriamo prostredníctvom požiadaviek, aj zámery súkromných aktérov. To sa tiež ukazuje predovšetkým v článku 3 ods. 2 písm. a) a článku 3 ods. 4 smernice o SEP. Predmetom oboch variantov povinnosti posúdenia nie sú primárne programy, ale vždy rámec pre schvaľovanie projektov. Pritom jedným z cieľov smernice o SEP je zabezpečiť environmentálne posudzovanie noriem zakotvených v pláne, ktoré sú smerodajné pre projekty, na ktoré sa vzťahuje smernica 2011/92/EÚ.¹⁸

38. Napokon Belgicko zdôrazňuje právnu neistotu vyplývajúcu z judikatúry Súdneho dvora, ktorá zahŕňa veľký počet všeobecných právnych úprav prijatých bez environmentálneho posudzovania po uplynutí lehoty na prebratie smernice o SEP.

39. Táto neistota je však prinajmenšom čiastočne zmiernená minuloročným rozsudkom vo veci Association France Nature Environnement, ktorý vnútroštátnym súdom za určitých podmienok umožňuje dočasne zachovať účinky opatrení prijatých v rozpore so smernicou o SEP.¹⁹

40. Na záver teda možno konštatovať, že námietky Belgicka nemožno uznať.

41. Chcela by som však poznamenať, že judikatúra Súdneho dvora pravdepodobne v skutočnosti rozšírila pôsobnosť smernice o SEP ďalej ako zamýšľal normotvorca a ako mohli členské štáty predpokladať. Uvedené však podľa môjho názoru nevyplýva z definície pojmu „plány a programy“, ale z výkladu charakteristiky podľa článku 2 písm. a) druhej zarážky, podľa ktorej si ich vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy.

42. Naproti tomu, ako už bolo povedané, musí postačovať, ak je opatrenie upravené vo vnútroštátnych legislatívnych a regulatívnych predpisoch, ktoré určia orgány príslušné na ich prijatie, ako aj postup ich vypracovania.²⁰ Preto sa nevyžaduje skôr zriedkavý záväzok na vydanie opatrenia, ale postačí, ak je k dispozícii ako nástroj. Tým sa výrazne rozširuje povinnosť environmentálneho posudzovania. Ako som už uviedla, tento výklad, ktorý je založený na oprávnenom ciele environmentálneho posudzovania zameraného na všetky relevantné opatrenia²¹, je v rozpore so zrejmovou vôľou normotvorcu.²² Supreme Court (Najvyšší súd) Spojeného kráľovstva ho preto ostro kritizoval²³, ale bez toho, aby sa obrátil na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania.

43. Táto judikatúra však nie je spochybňovaná ani predloženým návrhom na začatie prejudiciálneho konania a ani účastníkmi konania. Z uvedeného dôvodu by z nej Súdny dvor nemal z vlastnej iniciatívy vychádzať a posudzovať ju v tejto veci, ale mal by si túto otázku vyhradiť na vhodnejší prípad.

V. Návrh

44. Navrhujem preto Súdnemu dvoru, aby rozhodol nasledujúcim spôsobom:

Pri posudzovaní, či ide o plán alebo program v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2001/42/ES o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie, je potrebné preskúmať, či ustanovenia príslušného opatrenia pravdepodobne môžu mať významné účinky na životné prostredie.

¹⁸ Pozri odkazy v poznámke pod čiarou 10.

¹⁹ Rozsudok z 28. júla 2016, Association France Nature Environnement (C-379/15, EU:C:2016:603).

²⁰ Rozsudok z 22. marca 2012, Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-567/10, EU:C:2012:159, bod. 31).

²¹ Rozsudok z 22. marca 2012, Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-567/10, EU:C:2012:159, bod. 30).

²² Záverečné návrhy vo veci Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-567/10, EU:C:2011:755, body 18 a 19).

²³ HS2 Action Alliance Ltd, R (on the application of) v The Secretary of State for Transport & Anor [2014] UKSC 3, body 175-189.